

Rozkład materiału i plan dydaktyczny **OBLICZA GEOGRAFII 2. Zakres podstawowy**

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych Uczeń:	Zapis w nowej podstawie progra- mowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
I. Zmiany na mapie politycznej					
1.	Podział polityczny świata	<ul style="list-style-type: none"> • państwo, eksklawa, terytorium zależne • elementy państwa • wielkie państwa i minipaństwa • powierzchnia Polski, różnice w powierzchni państw • liczba państw świata • kraje nieuznawane na arenie międzynarodowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>państwo, eksklawa, terytorium zależne</i> • podaje na podstawie mapy przykłady eksklaw i terytoriów zależnych na świecie • wymienia elementy państwa • wskazuje na mapie wielkie państwa i minipaństwa • porównuje powierzchnię największych i najmniejszych państw na świecie • porównuje powierzchnię Polski z powierzchnią największych i najmniejszych państw świata • podaje aktualną liczbę państw świata • wymienia przykłady krajów nieuznawanych na arenie międzynarodowej 	VII.1	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa polityczna świata • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • czasopisma, słownik geograficzny • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>państwo, eksklawa, terytorium zależne</i> • praca z mapą polityczną świata – przykłady eksklaw i terytoriów zależnych • praca z tekstem z podręcznika – elementy państwa • praca z mapą, analiza danych statystycznych – różnice powierzchni państw na świecie • praca z mapą i danymi statystycznymi – porównanie powierzchni Polski z powierzchnią największych i najmniejszych państw świata • praca z tekstem z podręcznika – aktualna liczba państw świata • praca z tekstem z podręcznika – przykłady krajów nieuznawanych na arenie międzynarodowej
2.	Wpływ kolonializmu i dekolonizacji na współczesny obraz świata	<ul style="list-style-type: none"> • zmiany na mapie politycznej świata • kolonializm i jego skutki • obszary kolonialne krajów europejskich na świecie w połowie XX w. • przyczyny i skutki dekolonizacji • kolonializm a dysproporcje w rozwoju państw 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny zmian na mapie politycznej świata • wyjaśnia znaczenie terminu <i>kolonializm</i> • wymienia skutki kolonializmu • wskazuje na mapie obszary kolonialne na świecie w połowie XX w. • wymienia kraje europejskie, które w połowie XX w. miały posiadłości kolonialne • wyjaśnia znaczenie terminu <i>dekolonizacja</i> • wymienia przyczyny i skutki dekolonizacji • analizuje wpływ kolonializmu na dysproporcje w rozwoju państw 	VII.2 VII.3	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa polityczna świata • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • czasopisma, słownik geograficzny • praca z tekstem z podręcznika – przyczyny zmian na mapie politycznej świata • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>kolonializm, dekolonizacja</i> • burza mózgów – skutki kolonializmu • praca z mapą – obszary kolonialne na świecie w połowie XX w. • praca z tekstem z podręcznika i mapą – kraje europejskie, które w połowie XX w. miały posiadłości kolonialne • analiza infografiki – przyczyny i skutki rozpadu systemu kolonialnego • pogadanka heurystyczna – wpływ kolonializmu na dysproporcje w rozwoju państw

3. 4.	Integracja i dezintegracja na świecie	<ul style="list-style-type: none"> procesy integracji i dezintegracji zmiany na mapie politycznej świata po 1945 i 1989 r. dezintegracja Związku Radzieckiego, Czechosłowacji i Jugosławii integracja Niemiec plaszczyny integracji międzynarodowe organizacje pozarządowe międzynarodowe organizacje międzyrządowe Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ) przyczyny integracji politycznej, gospodarczej i militarnej na przykładzie Unii Europejskiej pozytywne i negatywne skutki integracji politycznej i gospodarczej w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>integracja, dezintegracja</i> opisuje zmiany na mapie politycznej świata po 1945 i po 1989 r. omawia procesy integracji i dezintegracji w Europie po 1989 r. (dezintegracja Związku Radzieckiego, Czechosłowacji i Jugosławii, integracja Niemiec) wskazuje na mapie państwa powstałe w Europie po 1989 r. opisuje plaszczyny integracji wymienia przykłady międzynarodowych organizacji pozarządowych, wyjaśnia, na czym polega ich działalność podaje przykłady międzynarodowych organizacji międzyrządowych opisuje działalność ONZ podaje przykłady organizacji międzynarodowych, których członkiem jest Polska analizuje przyczyny integracji politycznej, gospodarczej i militarnej na przykładzie Unii Europejskiej omawia pozytywne i negatywne skutki integracji politycznej i gospodarczej w Europie 	VII.4	<ul style="list-style-type: none"> podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) mapa polityczna świata roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) czasopisma, słownik geograficzny praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>integracja, dezintegracja</i> praca z tekstem z podręcznika i mapą – zmiany na mapie politycznej Europy po 1945 r. i po 1989 r., przyczyny tych zmian dyskusja dydaktyczna – procesy integracji i dezintegracji w Europie po 1989 r. (dezintegracja Związku Radzieckiego, Czechosłowacji i Jugosławii, integracja Niemiec) analiza schematu – plaszczyny integracji praca z tekstem z podręcznika i mapą – przykłady organizacji międzynarodowych (pozarządowych i międzyrządowych) poster – działalność ONZ praca z infografiką – przykłady wybranych organizacji międzynarodowych, w tym tych, których członkiem jest Polska analiza infografiki – przyczyny i skutki integracji politycznej, gospodarczej i militarnej na świecie na przykładzie Unii Europejskiej
5.	Konflikty zbrojne. Terroryzm	<ul style="list-style-type: none"> przyczyny konfliktów zbrojnych na świecie najważniejsze konflikty zbrojne po 1990 r. najważniejsze obszary konfliktów zbrojnych i zamachów terrorystycznych po 1990 r. terroryzm wybrane zamachy terrorystyczne w XXI w. skutki konfliktów i ataków terrorystycznych wpływ mediów na społeczny odbiór przyczyn i skutków konfliktów zbrojnych na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny konfliktów zbrojnych na świecie wymienia wybrane konflikty zbrojne w latach 90. XX w. i na początku XXI w. wskazuje na mapie regiony, w których po 1990 r. toczyły się konflikty zbrojne i dokonano zamachów terrorystycznych wyjaśnia znaczenie terminu <i>terroryzm</i> podaje przykłady zamachów terrorystycznych w wybranych regionach świata w XXI w. omawia skutki konfliktów zbrojnych i ataków terrorystycznych na świecie przedstawia na wybranych przykładach wpływ mediów na społeczny odbiór przyczyn i skutków konfliktów na świecie 	VII.5 VII.6	<ul style="list-style-type: none"> podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) mapa polityczna świata roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) słownik geograficzny praca z tekstem z podręcznika – przyczyny konfliktów zbrojnych na świecie analiza tabeli – przykłady konfliktów zbrojnych w latach 90. XX w. i na początku XXI w. praca z mapą – rejony konfliktów międzynarodowych na świecie i w Europie praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>terroryzm</i> portfolio – przykłady zamachów terrorystycznych w wybranych regionach świata w XXI w. dyskusja dydaktyczna – skutki konfliktów zbrojnych i ataków terrorystycznych na świecie dyskusja dydaktyczna – wpływ mediów na społeczny odbiór przyczyn i skutków konfliktów na świecie na wybranych przykładach burza mózgów – wpływ ataków terrorystycznych na poczucie bezpieczeństwa uczniów (Czy czujesz się bezpieczny w swoim kraju?)

6. 7.	Podstawowe wskaźniki rozwoju krajów	<ul style="list-style-type: none"> • przyczyny dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym państw • wskaźniki poziomu rozwoju gospodarczego państw świata: produkt krajowy brutto (PKB), wskaźnik rozwoju społecznego (HDI), wielokryterialny wskaźnik ubóstwa (MPI) • prawidłowości przestrzenne w zróżnicowaniu państw świata według PKB, HDI, MPI • struktura PKB Polski na tle innych krajów • składowe wskaźnika HDI na przykładzie Polski • cechy krajów o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym państw • wymienia wskaźniki poziomu rozwoju gospodarczego państw • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>produkt krajowy brutto (PKB)</i>, <i>wskaźnik rozwoju społecznego (HDI)</i>, <i>wielokryterialny wskaźnik ubóstwa (MPI)</i> • opisuje prawidłowości przestrzenne w zróżnicowaniu państw świata według PKB • ocenia strukturę PKB Polski na tle innych krajów na podstawie danych statystycznych • opisuje przestrzenne zróżnicowanie krajów pod względem HDI na świecie • przedstawia zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika MPI na świecie • wymienia cechy krajów o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego 	VII.7 VII.8	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa polityczna świata • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • czasopisma, słownik geograficzny • praca z tekstem z podręcznika – przyczyny dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym świata • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>produkt krajowy brutto (PKB)</i>, <i>wskaźnik rozwoju społecznego (HDI)</i>, <i>wielokryterialny wskaźnik ubóstwa (MPI)</i> • praca z tekstem z podręcznika – wskaźniki poziomu rozwoju gospodarczego państw • analiza mapy – prawidłowości przestrzenne w zróżnicowaniu państw świata według PKB • analiza wykresu i diagramu – struktura PKB Polski na tle innych krajów • praca ze schematem – składowe HDI na przykładzie Polski • analiza mapy – przestrzenne zróżnicowanie krajów pod względem HDI na świecie, zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika MPI na świecie • analiza danych statystycznych – wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego w wybranych krajach • dyskusja dydaktyczna – cechy krajów o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego
----------	-------------------------------------	--	--	----------------	--

8. Sprawdzenie wiadomości z działu *Zmiany na mapie politycznej*
Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)

II. Ludność i osadnictwo

9.	Liczba ludności świata i jej zmiany	<ul style="list-style-type: none"> • liczba ludności świata • przyczyny zmian zaludnienia na świecie • udział kontynentów w zaludnieniu świata • przyrost naturalny • współczynniki urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego • zróżnicowanie przestrzenne współczynników urodzeń, zgonów, przyrostu naturalnego w krajach wysoko i słabo rozwiniętych 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje liczbę ludności świata • przewiduje zmiany zaludnienia na świecie w przyszłości • omawia przyczyny zmian zaludnienia na świecie • przedstawia udział kontynentów w zaludnieniu świata • wymienia najludniejsze państwa świata • wyjaśnia znaczenie terminu <i>przyrost naturalny</i> • oblicza współczynniki urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego • analizuje zróżnicowanie przestrzenne współczynników urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego na świecie • porównuje zróżnicowanie współczynników przyrostu naturalnego w krajach wysoko i słabo rozwiniętych 	VIII.2	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa gęstości zaludnienia • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • praca z wykresem – analiza zmian liczby ludności na świecie, przewidywane zmiany w przyszłości • dyskusja dydaktyczna – przyczyny zmian liczby ludności świata • praca z wykresem – udział kontynentów w zaludnieniu świata • analiza danych statystycznych – najludniejsze państwa świata • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>przyrost naturalny</i> • obliczanie współczynników urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego (<i>Krok po kroku</i>) • analiza mapy i danych statystycznych – zróżnicowanie przestrzenne współczynników urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego na świecie • analiza porównawcza – zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego
----	-------------------------------------	--	---	--------	--

					w krajach wysoko i słabo rozwiniętych pod względem społeczno-gospodarczym
10. 11.	Rozwój demograficzny	<ul style="list-style-type: none"> • model przejścia demograficznego • fazy rozwoju demograficznego • eksplozja demograficzna, przyczyny i skutki • regres demograficzny i problemy z nim związane • zróżnicowanie struktury wieku na świecie • piramida wieku i płci • typy demograficzne społeczeństw • przyczyny i konsekwencje procesu starzenia się ludności • społeczno-kulturowe uwarunkowania zróżnicowania modelu rodziny • dominujące modele rodziny • współczynnik dzietności • poziom dzietności w różnych regionach świata 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje model przejścia demograficznego • omawia fazy rozwoju demograficznego • wyjaśnia zjawiska eksplozji demograficznej i regresu demograficznego • podaje przyczyny eksplozji demograficznej i regresu demograficznego na świecie • omawia czynniki kształtujące strukturę wieku • opisuje zróżnicowanie struktury wieku na świecie • analizuje piramidę wieku i płci w wybranych krajach świata • wymienia typy demograficzne społeczeństw • omawia przyczyny i skutki procesu starzenia się ludności oraz jego zróżnicowania na świecie • wskazuje na mapie państwa o największym i najmniejszym udziale ludności w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie mieszkańców • opisuje społeczno-kulturowe uwarunkowania zróżnicowania modelu rodziny • wymienia dominujące modele rodziny i podaje przykłady ich występowania na świecie • wyjaśnia znaczenie terminu <i>współczynnik dzietności</i> • omawia zróżnicowanie współczynnika dzietności na świecie 	VIII.3 VIII.4 VIII.5	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>model przejścia demograficznego, eksplozja demograficzna, regres demograficzny, współczynnik dzietności</i> • praca z tekstem z podręcznika i infografiką – model przejścia demograficznego, fazy rozwoju demograficznego • dyskusja dydaktyczna – przyczyny występowania eksplozji demograficznej i regresu demograficznego na świecie • dyskusja dydaktyczna – czynniki kształtujące strukturę wieku • praca z infografiką – analiza piramidy wieku i płci w wybranych krajach świata, typy demograficzne społeczeństw • praca z mapą – państwa o największym i najmniejszym udziale ludności w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie mieszkańców • poster – przyczyny i skutki procesu starzenia się ludności oraz jego zróżnicowanie na świecie • dyskusja dydaktyczna – społeczno-kulturowe uwarunkowania zróżnicowania modelu rodziny • analiza infografiki – dominujące modele rodziny i przykłady ich występowania na świecie • analiza wykresu – zróżnicowanie ludności świata pod względem dzietności
12.	Rozmieszczenie ludności na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • ekumena, subekumena i anekumena • czynniki rozmieszczenia ludności • bariery osadnicze • cechy rozmieszczenia ludności na świecie • gęstość zaludnienia • obszary zamieszkane i niezamieszkane na świecie • obszary największej koncentracji ludności 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ekumena, subekumena, anekumena</i> • omawia czynniki rozmieszczenia ludności na świecie • opisuje bariery osadnicze • prezentuje cechy rozmieszczenia ludności na świecie • wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i> • oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia • analizuje zróżnicowanie gęstości zaludnienia na świecie • wymienia najgęściej zaludnione kraje na świecie • wymienia i wskazuje na mapie obszary zamieszkane i niezamieszkane na świecie oraz obszary największej i najmniejszej koncentracji ludności 	VIII.1	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa gęstości zaludnienia • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>ekumena, subekumena, anekumena</i> • analiza schematu – czynniki rozmieszczenia ludności na świecie • dyskusja dydaktyczna – bariery ograniczające osadnictwo • praca z tekstem z podręcznika – cechy rozmieszczenia ludności na świecie • obliczanie wskaźnika gęstości zaludnienia (<i>Krok po kroku</i>) • analiza wykresu i danych statystycznych – najgęściej zaludnione kraje świata • praca z mapą – zróżnicowanie gęstości zaludnienia na świecie, obszary o największej i najmniejszej koncentracji ludności

13. 14.	Migracje	<ul style="list-style-type: none"> migracja, imigracja, emigracja, reemigracja, saldo migracji podział migracji ze względu na zasięg kierunki migracji zagranicznych na świecie współczynnik salda migracji zagranicznych na świecie przyczyny i skutki migracji zagranicznych kraje emigracyjne i imigracyjne skutki migracji zagranicznych uchodźstwo, migracja ekonomiczna problemy uchodźców w Europie i w innych regionach świata 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>migracja, imigracja, emigracja, reemigracja, saldo migracji</i> omawia podział migracji ze względu na zasięg opisuje kierunki migracji zagranicznych na świecie analizuje przestrzenne zróżnicowanie współczynnika salda migracji zagranicznych na świecie wyjaśnia przyczyny i skutki migracji zagranicznych wskazuje na mapie kraje emigracyjne i imigracyjne omawia pozytywne i negatywne skutki migracji zagranicznych wymienia różnice między uchodźstwem a migracją ekonomiczną opisuje problemy uchodźców w Europie i w innych regionach świata 	VIII.6 VIII.7 VIII.8	<ul style="list-style-type: none"> podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) mapa polityczna świata roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) plansze dydaktyczne, słownik geograficzny praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>migracja, imigracja, emigracja, reemigracja, saldo migracji</i> dyskusja dydaktyczna – podział migracji ze względu na zasięg praca z tekstem z podręcznika – kierunki migracji zagranicznych na świecie analiza mapy – zróżnicowanie przestrzenne współczynnika salda migracji zagranicznych na świecie dyskusja dydaktyczna – przyczyny dodatniego i ujemnego salda migracji na świecie burza mózgów – kraje emigracyjne i imigracyjne analiza infografiki – przyczyny oraz pozytywne i negatywne skutki migracji zagranicznych burza mózgów – uchodźstwo a migracja ekonomiczna portfolio – problemy uchodźców w Europie i innych regionach świata
15. 16.	Zróżnicowanie narodowościowe i etniczne ludności świata	<ul style="list-style-type: none"> odmiany ludzkie naród, grupa etniczna mniejszość narodowa a mniejszość etniczna struktura narodowościowa i etniczna w wybranych państwach państwa jednolite narodowościowo i wielonarodowościowe zróżnicowanie narodowościowe i etniczne w Polsce konsekwencje zróżnicowania narodowościowego i etnicznego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne i mieszane odmiany ludzkie na świecie wyjaśnia znaczenie terminów: <i>naród, grupa etniczna</i> wymienia różnice między mniejszością narodową a mniejszością etniczną analizuje na podstawie wykresów zróżnicowanie narodowościowe i etniczne w wybranych krajach świata wymienia przykłady krajów jednolitych oraz zróżnicowanych pod względem narodowościowym omawia zróżnicowanie narodowościowe i etniczne w Polsce przedstawia konsekwencje zróżnicowania narodowościowego i etnicznego ludności na wybranych przykładach 	VIII.9	<ul style="list-style-type: none"> podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) mapa tematyczna roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) plansze dydaktyczne, słownik geograficzny dyskusja dydaktyczna – główne i mieszane odmiany ludzkie na świecie praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>naród, grupa etniczna</i> analiza diagramów – zróżnicowanie narodowościowe i etniczne ludności w wybranych krajach praca z tekstem z podręcznika – różnice między mniejszością narodową a mniejszością etniczną praca z infografiką – zróżnicowanie narodowościowe i etniczne w Polsce dyskusja dydaktyczna – konsekwencje zróżnicowania narodowościowego i etnicznego ludności na wybranych przykładach
17.	Zróżnicowanie religijne i kulturowe ludności świata	<ul style="list-style-type: none"> religia religie świata zróżnicowanie religijne ludności świata religie uniwersalne struktura religijna w wybranych krajach zróżnicowanie religijne w Polsce wpływ religii na życie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminu <i>religia</i> wymienia główne religie świata opisuje zróżnicowanie religijne ludności świata wymienia religie uniwersalne wymienia wielkie religie i wskazuje na mapie obszary ich występowania omawia na podstawie diagramów strukturę religijną w wybranych krajach przedstawia zróżnicowanie religijne w Polsce opisuje wpływ religii na życie człowieka oraz na gospodarkę opisuje na podstawie mapy zróżnicowanie kulturowe ludności świata wymienia i opisuje kręgi kulturowe 	VIII.10 VIII.11	<ul style="list-style-type: none"> podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) mapa tematyczna roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) plansze dydaktyczne, słownik geograficzny praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>religia</i> praca z tekstem z podręcznika – główne religie na świecie, religie uniwersalne analiza mapy – zróżnicowanie religijne ludności świata analiza diagramów – struktura religijna w wybranych krajach

		<p>człowieka i gospodarkę</p> <ul style="list-style-type: none"> • zróżnicowanie kulturowe ludności świata • kręgi kulturowe 			<ul style="list-style-type: none"> • praca z infografiką – zróżnicowanie religijne ludności Polski • sesja plakatowa – przykłady wpływu religii na życie człowieka i gospodarkę • praca z mapą – zróżnicowanie kulturowe ludności świata • analiza tabeli – kręgi kulturowe na świecie
18.	Rozwój sieci osadniczej na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • rodzaje jednostek osadniczych • czynniki lokalizacji jednostek osadniczych i rozwoju sieci osadniczej • osadnictwo wiejskie, zmiany charakteru wsi • czynniki kształtujące sieć miejską • sieć osadnicza wybranych regionów świata 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje jednostek osadniczych • przedstawia czynniki lokalizacji jednostek osadniczych i rozwoju sieci osadniczej • opisuje zmiany charakteru wsi, omawia nowe funkcje wsi • omawia proces zacierania się granicy między miastem a wsią • opisuje czynniki kształtujące sieć miejską • analizuje sieć osadniczą wybranych regionów świata na podstawie map cyfrowych 	VIII.12 VIII.15	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • burza mózgów – rodzaje jednostek osadniczych • praca ze schematem – czynniki lokalizacji jednostek osadniczych i rozwoju sieci osadniczej • praca z tekstem z podręcznika i analiza fotografii – zmiany charakteru wsi, nowe funkcje wsi • dyskusja dydaktyczna – zacieranie się granicy między miastem a wsią • praca z tekstem z podręcznika – czynniki kształtujące sieć miejską • analiza map cyfrowych – sieć osadnicza wybranych regionów świata
19. 20.	Urbanizacja	<ul style="list-style-type: none"> • urbanizacja, płaszczyzny urbanizacji • fazy urbanizacji • gęstość zaludnienia obszarów miejskich na wybranych etapach urbanizacji • wskaźnik urbanizacji i jego zróżnicowanie na świecie i w Polsce • przyczyny i skutki urbanizacji • zespoły miejskie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>urbanizacja</i> • przedstawia płaszczyzny procesu urbanizacji • omawia fazy urbanizacji • przedstawia na podstawie wykresu gęstość zaludnienia obszarów miejskich na wybranych etapach urbanizacji • wyjaśnia znaczenie terminu <i>wskaźnik urbanizacji</i> • opisuje przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika urbanizacji na świecie i w Polsce • analizuje przyczyny i skutki urbanizacji w wybranych regionach świata • opisuje zespoły miejskie i ich typy, podaje przykłady ze świata i z Polski 	VIII.13	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji</i> • analiza schematu – płaszczyzny procesu urbanizacji • analiza infografiki – fazy urbanizacji • analiza wykresu – gęstość zaludnienia obszarów miejskich na wybranych etapach urbanizacji • praca z mapami i wykresem – wskaźnik urbanizacji i jego zróżnicowanie na świecie i w Polsce • analiza infografiki – przyczyny i skutki urbanizacji w wybranych regionach świata • praca z tekstem z podręcznika – charakterystyka zespołów miejskich na świecie i w Polsce
21.	Rozwój obszarów wiejskich	<ul style="list-style-type: none"> • wieś, obszar wiejski • kryteria wyodrębniania wsi • obszary wiejskie na świecie • nowe funkcje wsi • czynniki rozwoju obszarów wiejskich na świecie • przyczyny depopulacji wsi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wieś, obszar wiejski</i> • podaje kryteria wyodrębniania wsi • opisuje obszary wiejskie na świecie • wskazuje na mapie państwa o najmniejszym i największym udziale ludności wiejskiej w ogólnej liczbie mieszkańców • przedstawia zależność między udziałem ludności wiejskiej w ogólnej liczbie ludności kraju a jego poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego • opisuje zmiany funkcji współczesnej wsi na wybranych przykładach • wymienia czynniki rozwoju obszarów wiejskich na świecie 	VIII.14	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>wieś, obszar wiejski</i> • dyskusja dydaktyczna – kryteria wyodrębniania wsi

			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny depopulacji wsi w Europie i w Polsce 		<ul style="list-style-type: none"> • analiza porównawcza – różnica między wsią a obszarem wiejskim • praca z mapą – ludność wiejska na świecie • dyskusja dydaktyczna – zależność między udziałem ludności wiejskiej w ogólnej liczbie ludności kraju a jego poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego • burza mózgów – nowe funkcje wsi • analiza schematu – czynniki rozwoju obszarów wiejskich na świecie • dyskusja dydaktyczna – przyczyny depopulacji niektórych wsi w Europie i w Polsce
22.	Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Ludność i osadnictwo</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				
III. Sektory gospodarki. Globalizacja					
23.	Zmiana roli sektorów gospodarki na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • podział gospodarki na sektory • znaczenie poszczególnych sektorów gospodarki • funkcje sektorów gospodarki • zmiana roli sektorów gospodarki w rozwoju cywilizacyjnym • struktura zatrudnienia • zróżnicowanie struktury zatrudnienia w wybranych krajach i jej zmiany • zmiany w strukturze zatrudnienia w Polsce • przyczyny zmian roli sektorów gospodarki w rozwoju cywilizacyjnym w wybranych krajach świata i Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podział gospodarki na sektory • omawia znaczenie poszczególnych sektorów gospodarki • opisuje funkcje poszczególnych sektorów gospodarki • omawia zmiany roli sektorów gospodarki w zależności od rozwoju cywilizacyjnego społeczności • wyjaśnia, czym jest struktura zatrudnienia • porównuje strukturę zatrudnienia w wybranych krajach w latach 90. XX w. i obecnie • omawia zmiany w strukturze zatrudnienia w Polsce na tle krajów o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego • przedstawia przyczyny zmian roli sektorów gospodarki w rozwoju cywilizacyjnym w wybranych krajach świata i w Polsce 	IX.1	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • praca z tekstem z podręcznika – podział gospodarki na sektory • dyskusja dydaktyczna – znaczenie poszczególnych sektorów gospodarki • analiza infografiki – zmiana roli sektorów gospodarki w rozwoju cywilizacyjnym • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>struktura zatrudnienia</i> • analiza wykresu – struktura zatrudnienia w wybranych krajach w latach 90. XX w. i obecnie • praca z tekstem z podręcznika i analiza infografiki – zmiany w strukturze zatrudnienia ludności Polski na tle krajów o różnym poziomie rozwoju gospodarczego • dyskusja dydaktyczna – przyczyny zmiany roli sektorów gospodarki w rozwoju cywilizacyjnym w wybranych krajach świata i Polski
24. 25.	Świat w dobie globalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • globalizacja • płaszczyzny globalizacji • wpływ globalizacji na gospodarkę światową • indeks globalizacji • zależność między wskaźnikiem indeksu globalizacji a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego państwa • pozytywne i negatywne skutki globalizacji dla Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>globalizacja</i> • omawia przebieg procesów globalizacji w płaszczyźnie gospodarczej, społecznej i politycznej • przedstawia wpływ globalizacji na gospodarkę światową • wyjaśnia znaczenie terminu <i>indeks globalizacji</i> • opisuje na podstawie mapy zależność między wskaźnikiem indeksu globalizacji a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego • przedstawia pozytywne i negatywne skutki procesu globalizacji dla Polski 	IX.2	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>globalizacja, indeks globalizacji</i> • dyskusja dydaktyczna – czynniki wpływające na rozwój procesów globalizacji • analiza infografiki – przebieg procesów globalizacji na płaszczyźnie gospodarczej, społecznej i politycznej • burza mózgów – wpływ globalizacji na gospodarkę światową • analiza mapy – zależność między wskaźnikiem indeksu globalizacji a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego kraju

					<ul style="list-style-type: none"> • praca ze schematem – pozytywne i negatywne skutki procesu globalizacji na przykładzie Polski • dyskusja dydaktyczna – wpływ globalizacji na życie codzienne
26.	Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Sektory gospodarki. Globalizacja</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				
IV. Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo					
27.	Czynniki rozwoju rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> • przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa • klimatyczno-glebowe warunki produkcji rolnej • użytki rolne na świecie • formy użytkowania ziemi • struktura użytków rolnych w Polsce i w innych krajach świata • zmiany w strukturze użytkowania ziemi na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa na świecie • wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozwój rolnictwa na świecie • opisuje na podstawie mapy zróżnicowanie klimatyczno-glebowe warunków produkcji rolnej w wybranym kraju lub regionie świata • wskazuje na mapie obszary o najlepszych i najgorszych warunkach produkcji rolnej • omawia formy użytkowania ziemi na świecie i ich strukturę w wybranych krajach i w Polsce • przedstawia podział użytków rolnych i omawia ich strukturę w wybranych krajach oraz w Polsce • omawia zmiany w strukturze użytkowania ziemi na świecie 	X.1 X.2	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • czasopisma geograficzne, artykuły prasowe • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • albumy, czasopisma, postery, fotografie o tematyce rolniczej • analiza schematu – przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa na świecie • dyskusja dydaktyczna – wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozwój rolnictwa na świecie • praca z mapą – zróżnicowanie przyrodniczych warunków produkcji rolnej na świecie • analiza danych statystycznych – formy użytkowania ziemi wybranych krajach i w Polsce • analiza diagramu i tabeli – struktura użytków rolnych Polsce i w wybranych krajach świata • praca z tekstem z podręcznika – zmiany w strukturze użytkowania ziemi na świecie
28.	Główne obszary upraw	<ul style="list-style-type: none"> • podział i zastosowanie roślin uprawnych • czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw na świecie • warunki upraw wybranych roślin • czołowi producenci wybranych roślin uprawnych • zróżnicowanie rozmieszczenia najważniejszych roślin uprawnych na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podział i zastosowanie roślin uprawnych • opisuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw na świecie • omawia warunki upraw wybranych roślin uprawnych • wymienia czołowych producentów wybranych roślin uprawnych • wskazuje na mapie obszary upraw najważniejszych roślin uprawnych na świecie 	X.3	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • albumy, czasopisma, postery, fotografie o tematyce rolniczej • praca z tabelą – podział i zastosowanie roślin uprawnych • dyskusja dydaktyczna – czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw na świecie • praca z infografiką – warunki upraw wybranych roślin • analiza infografiki – czołowi producenci wybranych roślin uprawnych • praca z mapami – rozmieszczenie upraw najważniejszych roślin uprawnych na świecie • plakat – rośliny uprawne świata

29.	Chów zwierząt	<ul style="list-style-type: none"> • zwierzęta gospodarskie, pogłowie • chów a hodowla • chów intensywny i chów ekstensywny • czynniki wpływające na rozmieszczenie pogłowa zwierząt gospodarskich na świecie • hodowla bydła, trzody chlewnej, owiec, drobiu i ich rozmieszczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podział zwierząt gospodarskich i kierunki ich chowu • wyjaśnia znaczenie terminu <i>pogłowie</i> • wymienia różnice między chowem a hodowlą • wskazuje różnice między chowem intensywnym a chowem ekstensywnym • opisuje czynniki wpływające na rozmieszczenie pogłowa zwierząt gospodarskich na świecie • opisuje rozmieszczenie pogłowa wybranych zwierząt gospodarskich na świecie • wymienia kraje o największym pogłowie zwierząt danego gatunku 	X.3	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • albumy, czasopisma, postery, fotografie o tematyce rolniczej • analiza tabeli – podział zwierząt gospodarskich • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>pogłowie</i> • analiza porównawcza – różnice między chowem a hodowlą • analiza porównawcza – różnice między chowem intensywnym a ekstensywnym • dyskusja dydaktyczna – czynniki wpływające na rozmieszczenie pogłowa zwierząt gospodarskich • praca z infografiką i tekstem z podręcznika – chów bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu na świecie • praca z mapą – główne rejony chowu bydła i trzody chlewnej na świecie • analiza diagramów – kraje o największym udziale w światowym pogłowie danego gatunku zwierząt gospodarskich
30.	Lasy na Ziemi. Gospodarka leśna	<ul style="list-style-type: none"> • funkcje lasów • rozmieszczenie lasów na Ziemi • wskaźnik lesistości • zróżnicowanie wskaźnika lesistości na świecie i w Polsce • gospodarka rabunkowa i gospodarka racjonalna • zasady zrównoważonej gospodarki leśnej i ochrony przyrody 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia funkcje oraz przedstawia sposoby wykorzystania lasów na świecie • podaje czynniki decydujące o rozmieszczeniu lasów na Ziemi • wymienia rejony Ziemi, gdzie znajdują się największe zwarte obszary leśne • wyjaśnia znaczenie terminu <i>wskaźnik lesistości</i> • omawia na podstawie map przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika lesistości na świecie i w Polsce • opisuje skutki rabunkowej i racjonalnej gospodarki leśnej w wybranych regionach świata • uzasadnia konieczność racjonalnego gospodarowania zasobami leśnymi na świecie • rozumie zasady zrównoważonej gospodarki leśnej i ochrony przyrody 	X.4 X.5	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • czasopisma geograficzne, artykuły prasowe • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • albumy, czasopisma, postery, fotografie o tematyce leśnej • praca ze schematem – funkcje lasów • burza mózgów – czynniki decydujące o rozmieszczeniu lasów na Ziemi • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>wskaźnik lesistości</i> • praca z mapami – przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika lesistości na świecie i w Polsce • portfolio – skutki rabunkowej i racjonalnej gospodarki leśnej w wybranych regionach świata • dyskusja dydaktyczna – konieczność racjonalnego gospodarowania zasobami leśnymi na świecie • analiza infografiki – zasady zrównoważonej gospodarki leśnej i ochrony przyrody

31.	Rybacktwo	<ul style="list-style-type: none"> • rybacktwo, rybołówstwo, akwakultura, marikultura • wielkość i znaczenie rybołówstwa na świecie • rozmieszczenie głównych łowisk • wielkość produkcji w akwakulturze na świecie • wpływ rybołówstwa na równowagę w środowisku • metody zapobiegania przełowieniu • zalety i wady akwakultury w kontekście zachowania równowagi w ekosystemach wód 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rybacktwo, rybołówstwo, akwakultura, marikultura</i> • omawia wielkość i znaczenie rybołówstwa na świecie • wskazuje na mapie główne łowiska • wymienia kraje o największych połowach organizmów wodnych • wymienia najczęściej poławiane organizmy morskie i słodkowodne • omawia wielkość produkcji w akwakulturze na świecie • opisuje wpływ rybołówstwa na równowagę w środowisku • wyjaśnia znaczenie terminu <i>przełowienie</i> • opisuje rozmieszczenie nadmiernie eksploatowanych łowisk • podaje metody zapobiegania przełowieniu • wymienia zalety i wady akwakultury w zachowaniu równowagi w ekosystemach wód 	X.6	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • czasopisma geograficzne, artykuły prasowe • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • albumy, czasopisma, postery, fotografie o tematyce związanej z rybacktwem • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>rybacktwo, rybołówstwo, akwakultura, marikultura, przełowienie</i> • praca z tekstem z podręcznika – wielkość i znaczenie rybołówstwa na świecie • analiza mapy – rozmieszczenie głównych łowisk na świecie • praca z wykresem – kraje o największych połowach organizmów wodnych • analiza diagramu – najczęściej poławiane organizmy wodne • poster – znaczenie akwakultury w gospodarce morskiej na świecie • dyskusja dydaktyczna – wpływ rybołówstwa na równowagę w środowisku • praca z tekstem z podręcznika – zalety i wady akwakultury w zachowaniu równowagi w ekosystemach wód • burza mózgów – sposoby zapobiegania nadmiernej eksploatacji łowisk (Co mogą zrobić, aby zmniejszyć skalę problemu?)
32.	Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Rolnictwo, leśnictwo i rybacktwo</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				
V. Przemysł					
33.	Czynniki lokalizacji przemysłu	<ul style="list-style-type: none"> • przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki lokalizacji przemysłu • stopień zależności lokalizacji przemysłu od bazy surowcowej • wpływ czynników lokalizacji przemysłu na wybrane działy przemysłu • zmiany roli czynników lokalizacji przemysłu 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki lokalizacji przemysłu • opisuje stopień zależności lokalizacji przemysłu od bazy surowcowej i podaje przykłady tej zależności • omawia wpływ czynników lokalizacji przemysłu na rozmieszczenie i rozwój wybranych działów przemysłu • opisuje, jak się zmienia rola czynników lokalizacji przemysłu 	XI.1	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • albumy, czasopisma, postery o tematyce przemysłowej • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>przemysł</i> • analiza schematu – przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki lokalizacji przemysłu • analiza infografiki – stopień zależności lokalizacji przemysłu od bazy surowcowej i przykłady tej zależności • analiza tabeli – wpływ czynników lokalizacji przemysłu na rozmieszczenie i rozwój wybranych działów przemysłu • dyskusja dydaktyczna – przyczyny zmian roli czynników lokalizacji przemysłu

34.	Przemysł tradycyjny i przemysł zaawansowanych technologii	<ul style="list-style-type: none"> • cechy przemysłu tradycyjnego • rozmieszczenie przemysłu tradycyjnego na świecie • cechy i rozmieszczenie przemysłu zaawansowanych technologii • działy przemysłu high-tech • znaczenie przemysłu zaawansowanych technologii na świecie • przemysł tradycyjny a przemysł high-tech • wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarczy i jakość życia ludności 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy przemysłu tradycyjnego • opisuje czynniki wpływające na rozmieszczenie przemysłu tradycyjnego na świecie • omawia cechy i rozmieszczenie przemysłu zaawansowanych technologii • wymienia działy przemysłu high-tech • omawia na podstawie mapy znaczenie przemysłu zaawansowanych technologii na świecie • porównuje przemysł tradycyjny i przemysł high-tech • ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarczy i jakość życia ludności 	XI.2	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • albumy, czasopisma, postery o tematyce przemysłowej • praca z tekstem z podręcznika – cechy przemysłu tradycyjnego • burza mózgów – czynniki lokalizacji przemysłu tradycyjnego • praca z tekstem z podręcznika – cechy przemysłu zaawansowanych technologii • burza mózgów – czynniki lokalizacji przemysłu zaawansowanych technologii • analiza infografiki – działy przemysłu high-tech • praca z mapą – rola przemysłu zaawansowanych technologii na świecie • analiza porównawcza – cechy przemysłu tradycyjnego a zaawansowanych technologii • analiza SWOT – wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarczy i jakość życia ludności
35.	Zmiany w przemyśle na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • industrializacja, dezindustrializacja, reindustrializacja • przyczyny i skutki dezindustrializacji • przebieg dezindustrializacji w wybranych miastach świata • przyczyny i przebieg reindustrializacji • przemiany przemysłu w Polsce w XX w. i XXI w. • przykłady przejawów reindustrializacji w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>industrializacja, dezindustrializacja, reindustrializacja</i> • omawia przyczyny i skutki dezindustrializacji • podaje przykłady procesów dezindustrializacji na świecie • charakteryzuje przyczyny i przebieg reindustrializacji • omawia przemiany przemysłu w Polsce w XX w. i XXI w. • podaje przykłady przejawów reindustrializacji w Polsce 	XI.3	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • albumy, czasopisma, postery o tematyce przemysłowej • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>industrializacja, dezindustrializacja, reindustrializacja</i> • dyskusja dydaktyczna – przyczyny i skutki dezindustrializacji • analiza infografiki – przykłady procesów dezindustrializacji na świecie • dyskusja dydaktyczna – rola procesów reindustrializacji w gospodarce • praca z infografiką – przemiany przemysłu w Polsce w XX w. i XXI w., przykłady reindustrializacji w Polsce • burza mózgów – przykłady dezindustrializacji i reindustrializacji w najbliższej okolicy
36. 37.	Źródła energii i bilans energetyczny	<ul style="list-style-type: none"> • odnawialne i nieodnawialne źródła energii • najważniejsze surowce energetyczne i ich główni producenci • odnawialne źródła energii • bilans energetyczny świata i Polski • skutki rosnącego zapotrzebowania na energię • działania podejmowane na rzecz ograniczenia tempa 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia źródła energii w podziale na odnawialne i nieodnawialne • omawia najważniejsze surowce energetyczne i ich głównych producentów • opisuje odnawialne źródła energii • wyjaśnia znaczenie terminu <i>bilans energetyczny</i> • przedstawia bilans energetyczny świata i jego zmiany • opisuje zmiany w bilansie energetycznym Polski w XX w. i XXI w. • omawia skutki rosnącego zapotrzebowania na energię • przedstawia działania podejmowane na rzecz ograniczenia tempa wzrostu zużycia energii 	XI.4 XI.5	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • albumy, czasopisma, postery o tematyce przemysłowej • praca ze schematem – źródła energii w podziale na odnawialne i nieodnawialne • analiza infografiki – najważniejsze surowce energetyczne i ich główni producenci na świecie • praca z infografiką – odnawialne źródła energii

		wzrostu zużycia energii			<ul style="list-style-type: none"> • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>bilans energetyczny</i> • analiza wykresu – bilans energetyczny świata i jego zmiany • analiza wykresu – zmiany w bilansie energetycznym Polski w XX w. i XXI w. • dyskusja dydaktyczna – skutki rosnącego zapotrzebowania na energię • burza mózgów – działania podejmowane na rzecz ograniczenia tempa wzrostu zużycia energii (Co mogą zrobić, aby ograniczyć zużycie energii elektrycznej?)
38.	Produkcja i zużycie energii elektrycznej	<ul style="list-style-type: none"> • gospodarcze znaczenie energii elektrycznej • wzrost produkcji energii elektrycznej na świecie • główni producenci energii elektrycznej • struktura produkcji energii elektrycznej na świecie • energetyka oparta na nieodnawialnych źródłach energii • zalety i wady elektrowni ciepłych i jądrowych • energetyka oparta na odnawialnych źródłach energii • rodzaje elektrowni wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych • wady i zalety elektrowni odnawialnych • struktura produkcji energii elektrycznej w Polsce i na świecie • wpływ struktury produkcji energii elektrycznej na bezpieczeństwo energetyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia gospodarcze znaczenie energii elektrycznej • opisuje wzrost produkcji energii elektrycznej na świecie na podstawie wykresu • wymienia największych producentów energii elektrycznej na świecie • charakteryzuje energetykę opartą na nieodnawialnych źródłach energii • podaje zalety i wady elektrowni ciepłych i jądrowych • wymienia rodzaje elektrowni wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych • omawia zalety i wady elektrowni opartych na odnawialnych źródłach energii • charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów elektrowni w wytwarzaniu energii na świecie i w Polsce • przedstawia wpływ struktury produkcji energii elektrycznej na bezpieczeństwo energetyczne 	XI.5 XI.6	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • albumy, czasopisma, postery o tematyce przemysłowej • dyskusja dydaktyczna – gospodarcze znaczenie energii elektrycznej • analiza wykresu – zmiany w produkcji i zużyciu energii na świecie • analiza diagramu – najwięksi producenci energii elektrycznej • analiza danych statystycznych – struktura produkcji energii na świecie • dyskusja dydaktyczna – zmiany w strukturze zużycia energii elektrycznej • praca z infografiką – energetyka oparta na nieodnawialnych źródłach energii • mapa mentalna – zalety i wady elektrowni ciepłych i jądrowych • analiza infografiki – energetyka oparta na odnawialnych źródłach energii • mapa mentalna – rodzaje elektrowni wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, ich zalety i wady • analiza danych statystycznych – udział poszczególnych rodzajów elektrowni w wytwarzaniu energii w wybranych krajach i w Polsce • dyskusja dydaktyczna – wpływ struktury produkcji energii elektrycznej na bezpieczeństwo energetyczne kraju
39.	Energetyka jądrowa	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój energetyki jądrowej na świecie • znaczenie energetyki jądrowej • plany rozwoju energetyki jądrowej w Polsce • przyczyny i skutki rozwoju energetyki jądrowej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rozwój energetyki jądrowej na świecie • analizuje na podstawie mapy znaczenie energetyki jądrowej na świecie • omawia plany rozwoju energetyki jądrowej w Polsce • wymienia przyczyny i skutki rozwoju energetyki jądrowej 	XI.7	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • czasopisma geograficzne, artykuły prasowe • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • albumy, czasopisma, postery o tematyce energetyce jądrowej • praca z tekstem z podręcznika – rozwój energetyki jądrowej na świecie • praca z mapą – udział poszczególnych państw w produkcji energii jądrowej na świecie

					<ul style="list-style-type: none"> • analiza SWOT – plany rozwoju energetyki jądrowej w Polsce • mapa mentalna – pozytywne i negatywne skutki rozwoju energetyki jądrowej
40.	Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Przemysł</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				
VI. Usługi					
41.	Zróżnicowanie usług na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • podział usług • zróżnicowanie sektora usług na świecie • etapy rozwoju usług • stopień zaspokojenia zapotrzebowania na usługi w państwach o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego • rozwój sektora usług w Polsce • struktura zatrudnienia w usługach w Polsce a struktura zatrudnienia w usługach w wybranych krajach 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia różne sposoby podziału usług • omawia zróżnicowanie sektora usługowego na świecie • opisuje etapy rozwoju usług • charakteryzuje stopień zaspokojenia zapotrzebowania na usługi w państwach o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego • omawia rozwój sektora usługowego w Polsce • porównuje strukturę zatrudnienia w usługach w Polsce ze strukturą zatrudnienia w usługach w wybranych krajach • formułuje wnioski na temat poziomu zaspokojenia zapotrzebowania na usługi w Polsce w porównaniu z innymi krajami 	XII.1 XII.2	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • artykuły prasowe dotyczące usług • albumy, czasopisma, postery • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • praca z tekstem z podręcznika – podział usług • analiza wykresu – zróżnicowanie sektora usług na świecie • burza mózgów – etapy rozwoju usług • analiza danych statystycznych – stopień zaspokojenia usług w państwach o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego • dyskusja dydaktyczna – rozwój sektora usług w Polsce • analiza wykresów – struktura zatrudnienia w usługach w Polsce i w wybranych krajach świata • dyskusja dydaktyczna – poziom zaspokojenia zapotrzebowania na usługi w Polsce w porównaniu z innymi krajami
42. 43.	Transport	<ul style="list-style-type: none"> • transport i infrastruktura transportowa • czynniki rozwoju transportu • rodzaje transportu i ich uwarunkowania • sieć transportu na świecie • znaczenie transportu w rozwoju społeczno-gospodarczym świata • zalety i wady różnych rodzajów transportu • czynniki rozwoju transportu w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>transport, infrastruktura transportowa</i> • wymienia rodzaje transportu i elementy jego infrastruktury • wymienia czynniki rozwoju transportu • omawia poszczególne rodzaje transportu • opisuje na podstawie mapy sieć transportu na świecie • analizuje znaczenie transportu w rozwoju społeczno-gospodarczym państw • przedstawia zalety i wady różnych rodzajów transportu • omawia czynniki rozwoju transportu w Polsce 	XII.3 XII.4	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • czasopisma geograficzne, artykuły prasowe dotyczące transportu • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>transport, infrastruktura transportowa</i> • dyskusja dydaktyczna – czynniki rozwoju transportu • burza mózgów – podział transportu • praca z tekstem z podręcznika – rodzaje transportu i ich uwarunkowania • analiza mapy – sieć transportu na świecie • dyskusja dydaktyczna – znaczenie poszczególnych rodzajów transportu w rozwoju społeczno-gospodarczym świata • analiza SWOT – zalety i wady różnych rodzajów transportu • praca z infografiką – czynniki rozwoju transportu w Polsce

44.	Łączność	<ul style="list-style-type: none"> • łączność • podział łączności • spadek znaczenia usług pocztowych i rozwój telekomunikacji • rozwój telefonii • rozwój telekomunikacji komputerowej i jej zróżnicowanie na świecie • prawidłowości w przestrzennym zróżnicowaniu dostępu do internetu na świecie • rola łączności w światowej gospodarce 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>łączność</i> • przedstawia podział łączności • omawia spadek znaczenia usług pocztowych i rozwój telekomunikacji • opisuje rozwój telefonii i jej rodzaje • przedstawia rozwój telekomunikacji komputerowej i jej zróżnicowanie na świecie • przedstawia prawidłowości w przestrzennym zróżnicowaniu dostępu do internetu na świecie • opisuje rolę łączności w światowej gospodarce 	XII.3	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • czasopisma geograficzne, artykuły prasowe dotyczące łączności • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>łączność</i> • analiza schematu – podział łączności • dyskusja dydaktyczna – spadek znaczenia usług pocztowych i rozwój telekomunikacji • analiza wykresu – rozwój telefonii i jej zróżnicowanie na świecie • analiza mapy i danych statystycznych – rozwój telekomunikacji komputerowej na świecie, dostęp do internetu • poster – rola łączności w światowej gospodarce
45.	Gospodarka oparta na wiedzy. Społeczeństwo informacyjne	<ul style="list-style-type: none"> • kapitał ludzki, gospodarka oparta na wiedzy, społeczeństwo informacyjne • cechy gospodarki opartej na wiedzy • czynniki wpływające na rozwój gospodarki opartej na wiedzy • rola władz w gospodarce opartej na wiedzy • rozwój innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy w Polsce • cechy społeczeństwa informacyjnego • skutki kształtowania się społeczeństwa informacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kapitał ludzki, gospodarka oparta na wiedzy, społeczeństwo informacyjne</i> • omawia cechy gospodarki opartej na wiedzy • wymienia czynniki wpływające na rozwój gospodarki opartej na wiedzy • omawia rolę władz w gospodarce opartej na wiedzy • opisuje rozwój innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy w Polsce • podaje cechy społeczeństwa informacyjnego • omawia skutki kształtowania się społeczeństwa informacyjnego 	IX.4 IX.5 IX.6	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • czasopisma geograficzne, artykuły prasowe • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>kapitał ludzki, gospodarka oparta na wiedzy, społeczeństwo informacyjne</i> • analiza infografiki – cechy gospodarki opartej na wiedzy • praca z tekstem z podręcznika – czynniki wpływające na rozwój gospodarki opartej na wiedzy • burza mózgów – rola władz w gospodarce opartej na wiedzy • praca z infografiką – rozwój innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy w Polsce • mapa mentalna – cechy społeczeństwa informacyjnego • poster – skutki kształtowania się społeczeństwa informacyjnego
46.	Usługi edukacyjne i finansowe	<ul style="list-style-type: none"> • zróżnicowanie dostępu do usług edukacyjnych na świecie • znaczenie usług edukacyjnych w rozwoju społeczno-gospodarczym państwa • usługi finansowe i ich dostępność w różnych regionach świata • znaczenie usług finansowych w rozwoju społeczno-gospodarczym państwa • największe banki świata • rola giełdy w systemach 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zróżnicowanie dostępu do usług edukacyjnych na świecie • omawia znaczenie usług edukacyjnych w rozwoju społeczno-gospodarczym państwa • omawia rodzaje usług finansowych i ich dostępność w państwach o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego • wymienia największe banki świata • analizuje zróżnicowanie dostępu do usług bankowych na świecie • omawia rolę giełdy w systemach finansowych i gospodarkach państw 	XII.3	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • albumy, czasopisma, postery • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • praca z tekstem z podręcznika i danymi statystycznymi – zróżnicowanie dostępu do usług edukacyjnych na świecie • dyskusja dydaktyczna – znaczenie usług edukacyjnych w rozwoju społeczno-gospodarczym państwa • praca z tekstem z podręcznika – rodzaje usług finansowych i ich dostępność w

		finansowych i gospodarkach państw			<p>państwach o różnym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego</p> <ul style="list-style-type: none"> • praca z tabelą – największe banki świata • analiza danych statystycznych – zróżnicowanie dostępu do usług bankowych na świecie • praca z infografiką – rola giełdy w systemach finansowych i gospodarkach państw • poster – znaczenie usług edukacyjnych i finansowych w rozwoju społeczno-gospodarczym świata
47. 48.	Handel międzynarodowy	<ul style="list-style-type: none"> • handel międzynarodowy (handel zagraniczny), eksport, import, bilans handlowy państwa • zróżnicowanie salda handlu międzynarodowego w wybranych państwach • najważniejsze produkty wymiany międzynarodowej • struktura towarowa handlu zagranicznego • czynniki wpływające na strukturę towarową handlu zagranicznego • handel międzynarodowy w Polsce • struktura handlu zagranicznego Polski • kierunki międzynarodowej wymiany towarowej • znaczenie handlu w rozwoju społeczno-gospodarczym świata • negatywne skutki rozwoju handlu międzynarodowego • zasady sprawiedliwego handlu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>handel międzynarodowy (handel zagraniczny), eksport, import, bilans handlowy państwa</i> • przedstawia zróżnicowanie salda handlu międzynarodowego w wybranych państwach • wymienia najważniejsze produkty wymiany międzynarodowej • wyjaśnia, czym jest struktura towarowa handlu zagranicznego • omawia czynniki wpływające na strukturę towarową handlu zagranicznego państw • opisuje handel międzynarodowy w Polsce • przedstawia strukturę handlu zagranicznego Polski • omawia kierunki międzynarodowej wymiany towarowej • omawia znaczenie handlu w rozwoju społeczno-gospodarczym świata • wymienia negatywne skutki rozwoju handlu międzynarodowego • charakteryzuje zasady sprawiedliwego handlu i wyjaśnia, dlaczego należy ich przestrzegać 	IX.3	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • czasopisma geograficzne, artykuły prasowe • albumy, czasopisma, postery • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>handel międzynarodowy (handel zagraniczny), eksport, import, bilans handlowy państwa, struktura towarowa</i> • analiza wykresu – zróżnicowanie salda handlu międzynarodowego w wybranych państwach • burza mózgów – najważniejsze produkty wymiany międzynarodowej • dyskusja dydaktyczna – czynniki wpływające na strukturę towarową handlu zagranicznego państw • analiza infografiki – handel międzynarodowy w Polsce • analiza diagramów – struktura handlu zagranicznego Polski • praca z tekstem z podręcznika – kierunki międzynarodowej wymiany towarowej • dyskusja dydaktyczna – znaczenie handlu w rozwoju społeczno-gospodarczym świata • burza mózgów – negatywne skutki rozwoju handlu międzynarodowego • poster – przestrzeganie zasad sprawiedliwego handlu
49. 50.	Turystyka na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • turystyka • rodzaje turystyki • czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną (walory turystyczne, infrastruktura turystyczna) • dostępność turystyczna • państwa świata najliczniej odwiedzane przez turystów • regiony turystyczne świata • rozwój turystyki i jej wpływ na gospodarkę państw 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>turystyka</i> • omawia rodzaje turystyki • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>atrakcyjność turystyczna, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna</i> • przedstawia walory turystyczne wpływające na atrakcyjność turystyczną • omawia wpływ infrastruktury turystycznej na atrakcyjność turystyczną • wyjaśnia, co to jest dostępność turystyczna • wymienia państwa świata najliczniej odwiedzane przez turystów • charakteryzuje regiony turystyczne świata • wymienia państwa o największych wpływach z turystyki • omawia rozwój turystyki oraz jej wpływ na gospodarkę państw i na jakość życia mieszkańców regionów turystycznych 	XII.5	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • czasopisma geograficzne, artykuły prasowe • albumy, postery, fotografie dotyczące turystyki • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>turystyka, atrakcyjność turystyczna, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna, dostępność turystyczna</i> • dyskusja dydaktyczna – czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną (walory turystyczne, infrastruktura turystyczna)

		i na jakość życia mieszkańców regionów turystycznych			<ul style="list-style-type: none"> • praca z wykresem – państwa świata najliczniej odwiedzane przez turystów • analiza infografiki – regiony turystyczne świata • analiza wykresu – państwa o największych wpływach z turystyki • praca z tekstem z podręcznika – rozwój turystyki i jej wpływ na gospodarkę państw oraz na jakość życia mieszkańców regionów turystycznych
51.	Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Usługi</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				
VII. Wpływ człowieka na środowisko					
52.	Konflikt w relacji człowiek – środowisko	<ul style="list-style-type: none"> • antropopresja • konflikt w relacji człowiek – środowisko przyrodnicze • zasady zrównoważonego rozwoju • filary zrównoważonego rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>antropopresja</i> • omawia najbardziej istotne zagrożenia dla środowiska przyrodniczego wynikające z działalności człowieka • wymienia zasady zrównoważonego rozwoju • omawia filary zrównoważonego rozwoju 	XIII.8 XIII.10	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • czasopisma geograficzne, artykuły prasowe • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminów: <i>środowisko przyrodnicze, antropopresja</i> • burza mózgów – konflikt interesów w relacji człowiek – środowisko • mapa mentalna – zasady zrównoważonego rozwoju • dyskusja dydaktyczna – filary zrównoważonego rozwoju • praca z tekstem z podręcznika – przykłady ingerencji człowieka w środowisko przyrodnicze
53.	Wpływ działalności człowieka na atmosferę	<ul style="list-style-type: none"> • źródła zanieczyszczeń powietrza • typy smogu • przyczyny i skutki występowania smogu • globalne ocieplenie • efekt cieplarniany • globalne zmiany klimatu • kwaśne opady • dziura ozonowa • działania, które sprzyjają ochronie atmosfery 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia źródła zanieczyszczeń powietrza • wymienia i opisuje typy smogu • podaje przyczyny i skutki występowania smogu • opisuje, na czym polega globalne ocieplenie • wymienia gazy cieplarniane oraz główne źródła ich emisji • przedstawia przyczyny i skutki globalnych zmian klimatu • omawia powstawanie kwaśnych opadów i ich wpływ na środowisko przyrodnicze • opisuje powstawanie dziury ozonowej • podaje przykłady działań, które sprzyjają ochronie atmosfery 	XIII.1	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • encyklopedie, czasopisma geograficzne, artykuły prasowe • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • dyskusja dydaktyczna – źródła zanieczyszczeń atmosfery spowodowane działalnością człowieka • analiza infografiki – typy smogu i ich charakterystyka • portfolio – sposoby zapobiegania smogowi • praca z tekstem z podręcznika – globalne ocieplenie, emisja gazów cieplarnianych • analiza infografiki – efekt cieplarniany • analiza infografiki – przyczyny i skutki globalnych zmian klimatu • praca z tekstem z podręcznika – kwaśne opady • analiza infografiki – niszczenie warstwy ozonowej • dyskusja dydaktyczna – przykłady działań, które sprzyjają ochronie atmosfery

54.	Wpływ działalności człowieka na hydrosferę	<ul style="list-style-type: none"> • zasoby wody na Ziemi i ich wykorzystanie • przyczyny deficytu wody na świecie • źródła zanieczyszczeń hydrosfery spowodowane działalnością człowieka • inne przykłady ingerencji człowieka w hydrosferę • pozytywne i negatywne skutki budowy tam na rzekach na przykładzie Wysokiej Tamy na Nilu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zasoby wody na Ziemi i ich wykorzystanie • podaje przyczyny deficytu wody na świecie • wymienia źródła zanieczyszczeń hydrosfery spowodowane działalnością człowieka • omawia ingerencję człowieka w hydrosferę na przykładach budowy Wysokiej Tamy na Nilu oraz zaniku Jeziora Aralskiego • wymienia pozytywne i negatywne skutki budowy tam na rzekach na przykładzie Wysokiej Tamy na Nilu 	XIII.2	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • czasopisma geograficzne, artykuły prasowe • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • praca z tekstem z podręcznika – zasoby wody na Ziemi i ich wykorzystanie • dyskusja dydaktyczna – przyczyny deficytu wody na świecie • burza mózgów – źródła zanieczyszczeń hydrosfery spowodowane działalnością człowieka • analiza infografiki – ingerencja człowieka w hydrosferę na przykładach budowy Wysokiej Tamy na Nilu i zaniku Jeziora Aralskiego • poster – pozytywne i negatywne skutki budowy tam na rzekach
55.	Wpływ działalności rolniczej na środowisko	<ul style="list-style-type: none"> • wpływ działalności rolniczej na środowisko przyrodnicze • wpływ monokultury i płodozmianu na środowisko przyrodnicze • chemizacja i mechanizacja rolnictwa a środowisko przyrodnicze • wpływ melioracji na środowisko przyrodnicze • wpływ nadmiernego wypasu zwierząt na środowisko przyrodnicze 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ działalności rolniczej na środowisko przyrodnicze • przedstawia wpływ monokultury i płodozmianu na środowisko przyrodnicze • omawia wpływ chemizacji i mechanizacji rolnictwa na środowisko przyrodnicze • prezentuje wpływ melioracji na środowisko przyrodnicze w Polsce i na świecie • omawia wpływ nadmiernego wypasu zwierząt na środowisko 	XIII.3	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • czasopisma geograficzne, artykuły prasowe • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • analiza schematu – wpływ rolnictwa na środowisko przyrodnicze • portfolio – wpływ monokultury i płodozmianu na środowisko przyrodnicze • dyskusja dydaktyczna – wpływ chemizacji i mechanizacji rolnictwa na środowisko przyrodnicze • praca z tekstem z podręcznika i analiza infografiki – wpływ melioracji na środowisko przyrodnicze w Polsce i na świecie • burza mózgów – wpływ nadmiernego wypasu zwierząt na środowisko
56.	Wpływ działalności górniczej na środowisko	<ul style="list-style-type: none"> • rodzaje górnictwa • wpływ działalności górniczej na litosferę i rzeźbę terenu • wpływ kopalń na stosunki wodne • powstawanie leja depresyjnego • wpływ górnictwa na pozostałe elementy krajobrazu • zagrożenia związane z górnictwem • sposoby ograniczenia wpływu górnictwa na środowisko przyrodnicze • rekultywacja terenów pogórnich 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje górnictwa • wyjaśnia wpływ działalności górniczej na litosferę i rzeźbę terenu • omawia wpływ kopalń na stosunki wodne • wyjaśnia, w jaki sposób powstaje lej depresyjny • przedstawia wpływ górnictwa na pozostałe elementy krajobrazu • omawia zagrożenia związane z górnictwem • omawia sposoby ograniczenia wpływu górnictwa na środowisko przyrodnicze • wyjaśnia, na czym polega rekultywacja terenów pogórnich 	XIII.4	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • czasopisma geograficzne, artykuły prasowe • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • burza mózgów – rodzaje górnictwa • dyskusja dydaktyczna – wpływ działalności górniczej na litosferę i rzeźbę terenu • praca z tekstem z podręcznika – wpływ kopalń na stosunki wodne • analiza infografiki – powstawanie leja depresyjnego • dyskusja dydaktyczna – wpływ górnictwa na pozostałe elementy krajobrazu • praca z infografiką – zagrożenia związane z górnictwem • praca z tekstem z podręcznika – sposoby ograniczenia wpływu górnictwa na środowisko przyrodnicze • poster – rekultywacja terenów pogórnich

57.	Wpływ transportu i turystyki na środowisko	<ul style="list-style-type: none"> wpływ transportu na warunki życia ludności zanieczyszczenia emitowane przez środki transportu wpływ awarii tankowców na środowisko przyrodnicze zmiany krajobrazu wywołane działalnością transportową wpływ dynamicznego rozwoju turystyki na środowisko geograficzne pojemność turystyczna zasady zrównoważonego rozwoju w turystyce, postawa nowego turysty 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wpływ transportu na warunki życia ludności wymienia zanieczyszczenia emitowane przez środki transportu omawia wpływ awarii tankowców na środowisko przyrodnicze opisuje zmiany krajobrazu wywołane działalnością transportową określa wpływ dynamicznego rozwoju turystyki na środowisko geograficzne wyjaśnia znaczenie terminu <i>pojemność turystyczna</i> przedstawia możliwości stosowania w turystyce zasad zrównoważonego rozwoju, opisuje postawę nowego turysty 	XIII.5 XIII.6	<ul style="list-style-type: none"> podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) mapa tematyczna roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) czasopisma geograficzne, artykuły prasowe plansze dydaktyczne, słownik geograficzny analiza schematu – wpływ transportu na warunki życia ludności praca z wykresem – ilość dwutlenku węgla emitowana przez różne rodzaje transportu analiza infografiki – wpływ awarii tankowców na środowisko przyrodnicze dyskusja dydaktyczna – zmiany krajobrazu wywołane działalnością transportową mapa mentalna – wpływ dynamicznego rozwoju turystyki na środowisko geograficzne praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>pojemność turystyczna</i> analiza SWOT – pozytywne i negatywne skutki rozwoju turystyki dyskusja dydaktyczna – możliwości stosowania w turystyce zasad zrównoważonego rozwoju burza mózgów – jak wcielić w życie postawę nowego turysty
58.	Krajobraz kulturowy i jego ochrona	<ul style="list-style-type: none"> krajobraz kulturowy czynniki kształtujące krajobraz kulturowy cechy krajobrazu kulturowego miast i terenów wiejskich degradacja krajobrazu miejskiego i krajobrazu rolniczego działania służące ochronie krajobrazu kulturowego na świecie i w Polsce odpowiedzialność za krajobraz kulturowy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminu <i>krajobraz kulturowy</i> wymienia czynniki kształtujące krajobraz kulturowy wymienia cechy krajobrazu kulturowego miast i terenów wiejskich omawia przyczyny degradacji krajobrazu miejskiego i krajobrazu rolniczego podaje przykłady zagrożeń krajobrazu kulturowego na świecie i w Polsce podaje przykłady działań służących ochronie krajobrazów kulturowych na świecie i w Polsce omawia, kto ponosi odpowiedzialność za krajobraz kulturowy 	XIII.7	<ul style="list-style-type: none"> podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) mapa tematyczna roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) czasopisma geograficzne, artykuły prasowe plansze dydaktyczne, słownik geograficzny praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>krajobraz kulturowy</i> analiza schematu – czynniki kształtujące krajobraz kulturowy praca z infografiką – cechy krajobrazu kulturowego miast i terenów wiejskich praca z tekstem z podręcznika i analiza fotografii – degradacja krajobrazu miejskiego i krajobrazu rolniczego poster – zagrożenia krajobrazu kulturowego i przykłady działań służących ochronie krajobrazów kulturowych na świecie i w Polsce burza mózgów – jakie działania należy podejmować, aby chronić krajobraz kulturowy okolicy

59.	Rewitalizacja i działania proekologiczne	<ul style="list-style-type: none"> • rewitalizacja i jej rodzaje • przykłady negatywnych zjawisk na obszarach zdegradowanych • działania proekologiczne w rolnictwie, przemyśle i usługach • współodpowiedzialność za stan środowiska przyrodniczego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>rewitalizacja</i> • wymienia rodzaje rewitalizacji • podaje przykłady negatywnych zjawisk na obszarach zdegradowanych • wymienia przykłady proekologicznych rozwiązań w działalności rolniczej, przemysłowej oraz usługowej na wybranych obszarach • wyjaśnia, na czym polega postawa współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego • podaje przykłady działania na rzecz środowiska przyrodniczego 	XIII.9 XIII.10	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi oraz dostępem do internetu, rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne (np. <i>Świat w liczbach</i>) • czasopisma geograficzne, artykuły prasowe • plansze dydaktyczne, słownik geograficzny • praca ze słownikiem geograficznym – wyjaśnienie znaczenia terminu <i>rewitalizacja</i> • analiza tabeli i dyskusja dydaktyczna – przykłady negatywnych zjawisk na obszarach zdegradowanych • analiza infografiki – rodzaje rewitalizacji • praca z tekstem z podręcznika – przykłady proekologicznych rozwiązań w działalności rolniczej, przemysłowej oraz usługowej na wybranych obszarach • dyskusja dydaktyczna – postawa współodpowiedzialności za stan środowiska naturalnego • burza mózgów – jakie działania można podejmować, aby chronić środowisko przyrodnicze
60.	Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Człowiek w środowisku geograficznym</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				